

NORDISKA
MUSEET

YTTRANDE

2016-03-08

Dnr 1.3-392-2015

Ert dnr KU2015/02403/KL

Regeringskansliet
Kulturdepartementet
103 33 STOCKHOLM

Yttrande över Riksantikvarieämbetets rapport Översyn av regelverket om kulturföremål (utförelsetillstånd, export)

Regeringen beslutade i juni 2013 att ge Riksantikvarieämbetet i uppdrag att göra en översyn av regelverket om kulturföremål (Ku2013/1344/KA). Översynen ska enligt beslutet inbegripa en analys av hur kulturmiljölagens bestämmelser och berörda delar av kulturmiljöförordningen kan moderniseras och förenklas.

Stiftelsen Nordiska museet har tagit del av översynen och delar utredningens förslag att:

- De ekonomiska värdegränserna räknas upp för flertalet av föremålskategorierna. Där ekonomisk värdegräns saknas införs en sådan.
- Föremålsens åldersgränser revideras. Stiftelsen Nordiska museet ser mycket positivt på att åldersgränsen för kategorin Möbler och speglar tillverkade i Sverige får en rullande 75-årsgräns samt värdegränsen 40 000 kronor.
- Flertalet av föremålskategorierna blir ursprungsneutrala. En övergripande bestämmelse om att kulturmiljölagens utförelse regler endast är tillämpliga på föremål som varit minst 75 år i Sverige införs.
- Bedömningskriterier tydliggör utförelse reglernas syfte och motiv. Kriterier för bedömningen av ett kulturföremåls betydelse för det nationella kulturarvet införs i 5 kap kulturmiljölagen och skrivs in i lagtexten.
- Fotografier och filmer samt Leksaker och spel förs in som nya tillståndspliktiga föremålskategorier. Samtidigt utgår föremålskategorierna signerade fajanser, kakelugnar och tapeter som egna föremålskategorier.
- Lagskyddet även omfattar konsthantverk, design och belysningsföremål samt att kyrkliga inventarier utgör en egen föremålskategori.
- Ett offentligt nationellt register för sådana föremål som fått avslag på inlämnad utförelsansökan upprättas.
- Idag används formuleringen ”samiska kulturföremål” i kulturmiljöförordningen. I enlighet med språkbruket i övrigt bör kategorin benämnas ”samiska föremål” och ålderskravet för kategorin höjas från 50 till 75 år.

Stiftelsen Nordiska museet bekräftar att tillståndsmyndigheterna upplever tilltagande svårigheter vid tillämpningen av de s k undantagsreglerna i 5 kap. 11 §, och betonar vikten av väl utarbetade handlägningsrutiner i syfte att förenkla tillståndsprövningen på ett rättssäkert sätt.

Möjligheten för statlig inlösen eller förköpsrätt av kulturföremål, som finns i den finska och danska utförsellagstiftningen, föreslås inte i utredningen, men Stiftelsen Nordiska museet anser att det är en angelägen fråga för vidare utredning.

I handläggningen av ärendet har deltagit avdelningschef Lena Palmqvist.

Stockholm den 8 mars 2016

Sanne Houby-Nielsen
Styresman för Nordiska museet